

Bilaga I: Vägledning för kuratorer vid social bedömning inför mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola

Inledning

Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola är skolformer för de elever som inte bedöms nå upp till grundskolans eller gymnasieskolans kunskapskrav på grund av intellektuell funktionsnedsättning.

Beslut om mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola är myndighetsutövning. I Nacka kommun är det utbildningsenheten som fattar beslut om mottagande i anpassad skolform, enligt vidaredelegation från utbildningsnämnden. För mottagande i anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola krävs vårdnadshavarnas medgivande.

Om ett barn/en elev inte bedöms nå grundskolans eller gymnasieskolans kunskapskrav görs utredning med frågeställning anpassad skolform. Utredningen ska svara på om barnet/elevens tillhör målgruppen för anpassad skolform. Utredningen består av fyra fristående bedömningar: en pedagogisk, en psykologisk, en medicinsk och en social bedömning. Den sociala bedömningen görs i samråd med vårdnadshavarna och kräver inte medgivande, vilket krävs för den psykologiska- och medicinska bedömningen.

Social bedömning

Syftet med den sociala bedömningen är att redovisa om det finns sociala orsaker och bakgrundsfaktorer, annat än barnets/elevens intellektuella funktionsnedsättning, som är av sådan karaktär att de kan förklara barnets svårigheter eller elevens svårigheter att uppnå kunskapskraven.

I den sociala bedömningen ska det tydligt framkomma vem som uttrycker vad. Det som uttrycks/beskrivs ska också exemplifieras med konkreta exempel under varje rubrik i beskrivningen av barnets sociala situation. Den sociala bedömningen ska vara fri från kurators/utredarens egna värderingar och i den sammanfattande bedömningen/analysen ska endast det som nämnts tidigare i dokumentet tas upp.

Arbetsgång vid social bedömning

- Vårdnadshavare ansöker om plats i anpassad skolform hos utbildningsenheten om barnet /eleven är utredd med intellektuell funktionsnedsättning och inte bedöms nå grundskolans eller gymnasieskolans kunskapskrav.
- Utbildningsenheten informerar aktuell rektor när ansökan inkommit.
- Rektor informerar skyndsamt kurator/annan personal om att social bedömning ska upprättas och när den ska vara utbildningsenheten till handa.
- Kurator/annan personal kontaktar vårdnadshavare och informerar om den sociala bedömningen, syftet med den, hur det går till samt bokar tid för intervju. Om möjligt bokas även tid för intervju med barnet, så att det får komma till tals.
- För att få en så fullständig bild som möjligt av barnets sociala situation bör även förskolans/skolans syn inhämtas. Kurator/annan personal informerar därför vårdnadshavare om att intervju även kommer att göras med förskola/skola. Det är en fördel om skolpersonal som intervjuas har personlig kännedom och kunskap om barnet/eleven.
- När intervjuerna är klara färdigställs bedömningen och skickas till vårdnadshavare och ansvariga uppgiftslämnare för genomläsning och underskrift. Därefter och skickas bedömningen per post till resurssamordnare på utbildningsenheten.

Gör så här för att fylla i blanketten

Blanketten innehåller frågor och fält där den som fyller i blanketten kan ange text. Du kan antingen skriva direkt i fältet eller klistra in text från annat dokument.

Observera att texten i de anvisade textfälten inte går att formatera på något sätt (nytt stycke, fet stil etc.). Om du vill skriva/klistra in formaterad text klickar du utanför textfältet och skriver/klistrar in text.

Stödfrågor och teman vid social bedömning

Den sociala bedömningen ska alltså redovisa om det finns eller har funnits sociala orsaker och bakgrundsfaktorer, annat än barnets/elevens intellektuella funktionsnedsättning, som är, eller har varit, av sådan karaktär att det kan förklara barnets svårigheter att nå kunskapskraven i skolan. För att ta reda på det följer här förslag på frågor och teman för intervju med vårdnadshavare, barnet/eleven och förskolan/skolan.

Utifrån syftet med den sociala bedömningen är det av stor vikt att redovisa om nuvarande och/eller tidigare händelser/situationer i barnets liv påverkar/har påverkat barnets hälsa och/eller utveckling negativt.

Familj och miljö

- Var och hur bor barnet?
- Vilka ingår i barnets familj?
- Bor viktiga personer för barnet/familjen i närområdet?
- Hur ser föräldrarnas arbets- och/eller sysselsättningssituation ut?
- Hur har barnets uppväxt sett ut avseende hem- och familjeförhållanden?
- Finns det nuvarande och/eller tidigare händelser i eller runt familjen som påverkar barnets hälsa och utveckling negativt? Om ja: På vilket sätt och hur har eventuella händelser/nuvarande situation hanterats?

Nuvarande och/eller tidigare viktiga händelser i/runt familjen kan vara:

Sjukdom, dödsfall, flykt från krig, ny/få år i Sverige, separation, vårdnadskonflikt, samarbetssvårigheter, flyttat ofta, skolbyten, skolfrånvaro, mobbing, utanförskap, arbetslöshet, fysisk och/eller psykisk ohälsa hos barnet eller familjemedlemmar, beroendeproblematik (alkohol, droger, tabletter) eller våld.

Vårdnadshavarnas förmåga – barnets tillgång till omsorg och stöd för sin hälsa och utveckling

Beskriv vårdnadshavarnas grundläggande omsorg om barnet, deras förmåga att tillgodose barnets behov avseende t.ex.: mat, sömn, hygien, rutiner, motion/rörelse, fritidsaktivitet, samarbete med skola och fritids, kamratkontakter, kontakt med vården/habiliteringen och/eller LSS.

- Vad fungerar bra och vilka hinder/utmaningar finns i föräldraskapet?
- Hur hanteras eventuella hinder/utmaningar?
- Finns det nuvarande och/eller tidigare händelser i föräldraskapet som påverkar barnets hälsa och utveckling negativt?
- Om ja: På vilket sätt och hur har eventuella händelser/nuvarande situation hanterats?

Beskriv vårdnadshavarnas förmåga till känslomässig omsorg om barnet.

- Hur gör de för att till exempel trösta, lugna, uppmuntra och trygga barnet i känslomässigt utmanande situationer?
- Hur planerar och agerar de för att ge barnet en stabil och förutsägbar vardag?
- Hur hjälper de barnet med vägledning och gränssättning generellt men också i känslomässigt utmanande situationer?
- Vad fungerar bra och vilka hinder/utmaningar finns i föräldraskapet?
- Hur hanteras eventuella hinder/utmaningar?
- Finns det nuvarande och/eller tidigare händelser i föräldraskapet som påverkar barnets hälsa och utveckling negativt?
- Om ja: På vilket sätt och hur har eventuella händelser/nuvarande situation hanterats?

Barnets sociala relationer och sysselsättning i och utanför hemmet

- Hur är barnets relation till föräldrar/bonusföräldrar och syskon/bonussyskon? Vad fungerar bra? Vilka utmaningar finns?
- Finns det andra viktiga personer (släkt, kamrater, grannar, vänner, skol- och fritidspersonal) för barnet utanför familjen och hur är relationen till dessa?
- Hur är barnets sociala förmåga/färdighet i relation till andra?
- Vilket stöd kan barnet och/eller familjen få av nätverket om behov finns?
- Vad tycker du/barnet om att sysselsätta dig/sig med på fritiden?
- Tycker du/barnet om att sysselsätta dig/sig med och/eller umgås med andra?
- Finns det någon i familjen eller nätverket som är återkommande med dig/barnet för umgänge och/eller sysselsättning?
- Hur trivs du/barnet med andra elever och lärare på skolan?
- Finns det någon du/barnet känner sig särskilt trygg med i skolan?
- Har du/barnet någon att vara med i och utanför skolan?

Övrigt att fråga familjen

Finns det något annat som inte framkommit/något jag inte frågat om, men som ni tänker kan vara av vikt för den sociala situationen och kan förklara barnets svårigheter att nå kunskapskraven/kunskapskraven i skolan?

Frågor till skolpersonal

Vårdnadshavarnas förmåga – barnets tillgång till omsorg och stöd för sin hälsa och utveckling

- Är barnet helt, rent, mätt och utvilat i skolan?
- Uppfattas barnet vara förberett för skola?
- Uppfattas barnet vara stimulerat och aktiverat utanför skolan?
- Hur fungerar kommunikationen och samarbetet mellan hem och skola?
- Uppfattas föräldrarna ta hjälp utanför hem och skola om barnet är i behov av det?
- Uppfattas barnet få tröst, trygghet och uppmuntran?
- Uppfattas barnet ha en stabil och förutsägbar livssituation?
- Uppfattas barnet få vägledning och gränssättning?

Barnets sociala relationer och sysselsättning i och utanför hemmet

- Upplevs barnet trivas och känna sig tryggt i skolan?
- Hur uppfattas barnets relation till föräldrarna?
- Hur ser barnets relation ut till vuxna och andra elever på skolan?
Vad fungerar bra? Vilka utmaningar finns?
- Vad tycker barnet om att sysselsätta sig med i skolan?